

9. 2. 2016

ID: 100441

Soudní poplatky

Opožděný návrh na přiznání osvobození od soudních poplatků nemůže být důvodem pro to, aby odvolací soud změnil nebo zrušil rozhodnutí, jímž potvrdil usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 847/2015, ze dne 27.10.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Kreuziger&Sobotik, s. r. o., se sídlem v P., zastoupené JUDr. Ing. L.L., advokátem, se sídlem v P., proti žalovaným 1) R., spol. s r. o., se sídlem v P., a 2) J. P., zastoupenému Mgr. J.T., advokátem, se sídlem v P., o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 30 Cm 272/2013, o dovolání druhého žalovaného proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 31. října 2014, č. j. 5 Cmo 487/2014-148, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 16. prosince 2013, č. j. 30 Cm 272/2013-42, ponechal v plném rozsahu v platnosti směnečný platební rozkaz ze dne 17. října 2013, č. j. 30 Cm 272/2013-23, jímž uložil žalovaným, aby společně a nerozdílně zaplatili žalobkyni (Prague Top Estates, s. r. o.) částku 300.000,- Kč s 6% úrokem od 1. listopadu 2012 do zaplacení a částku 200.000,- Kč s 6% úrokem od 1. ledna 2013 do zaplacení, směnečnou odměnu 1.650,- Kč a náklady řízení.

Proti tomuto rozsudku podali žalovaní odvolání a současně požádali o osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v Praze usneseními ze dne 12. března 2014, č. j. 30 Cm 272/2013-89 (ve vztahu k první žalované) a č. j. 30 Cm 272/2013-91 (ve vztahu ke druhému žalovanému), návrhy na přiznání osvobození od soudních poplatků zamítl.

Vrchní soud v Praze usneseními ze dne 24. dubna 2014, č. j. 5 Cmo 186/2014-106 a č. j. 5 Cmo 187/2014-110, usnesení soudu prvního stupně potvrdil.

Nejvyšší soud usnesením ze dne 29. července 2014, č. j. 29 Cdo 2702/2014, 29 Cdo 2703/2014-134, odmítl dovolání žalovaných proti výše zmíněným usnesením odvolacího soudu.

Ústavní soud usnesením ze dne 12. srpna 2015, sp. zn. IV. ÚS 3548/14, odmítl ústavní stížnost druhého žalovaného (J. P.) proti rozhodnutím, jimiž obecné soudy rozhodly ve věci poplatkové povinnosti jmenovaného.

Přitom zdůraznil, že „rozhodnutí o splnění zákonem stanovených předpokladů přiznání osvobození od soudních poplatků v konkrétním případě spadá do rozhodovací sféry civilních soudů; s ohledem na ústavně zaručený princip nezávislosti soudů (čl. 82 Ústavy) Ústavnímu soudu zásadně nepřísluší v tomto ohledu přehodnocovat jejich závěry. Případy, kdy Ústavní soud přistoupil k věcnému posouzení, jsou relativně výjimečné, a buď se týkají specifických otázek nebo se jedná o extrémní případy, v nichž došlo ke svévolnému výkladu ze strany obecných soudů, například nerespektováním kogentní normy či interpretací jsoucí v extrémním rozporu s principy spravedlnosti. Jinými slovy,

takový extrémní případ může v souvislosti s rozhodnutím soudu ve věci osvobození od soudních poplatků založit toliko svévolná aplikace ustanovení § 138 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), spočívající buď v absenci jakéhokoli odůvodnění rozhodnutí anebo v rozhodnutí obsahujícím odůvodnění vybočující v extrémní míře z rámce vymezeného principu spravedlnosti“. Projednávaný případ však takovou anomálii nepředstavuje, když napadená rozhodnutí „civilních“ soudů, zejména soudu prvního stupně a odvolacího soudu, obsahují srozumitelná a celkově dostatečná odůvodnění, z nichž vyplývá, že stěžovateli nelze přiznat osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v Praze usneseními ze dne 23. května 2014, č. j. 30 Cm 272/2013-115 a č. j. 30 Cm 272/2013-116, opětovně vyzval žalované, aby zaplatili (každý z nich) soudní poplatek za odvolání ve výši 25.080,- Kč, a současně je poučil o tom, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, „bude odvolací řízení zastaveno“.

Konečně usnesením ze dne 23. září 2014, č. j. 30 Cm 272/2013-142, Městský soud v Praze – odkazuje na ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích – řízení o odvolání (obou) žalovaných proti rozsudku ze dne 16. prosince 2013, č. j. 30 Cm 272/2013-42, zastavil, jelikož žalovaní soudní poplatek za odvolání nezaplatili ani na základě (opakované) výzvy, jež jim byla doručena 28. května 2014.

Vrchní soud v Praze k odvolání druhého žalovaného usnesením ze dne 31. října 2014, č. j. 5 Cmo 487/2014-148, usnesení soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení ve vztahu mezi žalobkyní a druhým žalovaným. Odvolací soud – vycházející z ustanovení § 159a odst. 5 o. s. ř. – zdůraznil, že je vázán závěry, které soudy přijaly ve vztahu k žádosti druhého žalovaného o osvobození od soudních poplatků a že „žádný další návrh na poplatkovou moderaci neobdržel a bez návrhu ji nikdy ve sporném řízení přiznat nemůže“. Druhým žalovaným tvrzený „posun“ v majetkových poměrech pak vyhodnotil jako „okrajové povahy“.

Proti usnesení odvolacího soudu podal druhý žalovaný dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., maje za to, že rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky procesního práva, která v rozhodovací činnosti dovolacího soudu nebyla dosud řešena, totiž, zda „je soud povinen změnit, respektive zrušit své rozhodnutí v případě, kdy usnesení sice bylo vydáno, nicméně nebylo vyhlášeno ani doručeno žádnému z účastníků, a to v situaci, kdy v mezidobí obdržel nové informace svědčící o tom, že vydané usnesení je v rozporu se zákonem“.

Dovolatel popisuje změny, ke kterým v průběhu času došlo a které vedly podle jeho názoru k podstatnému zhoršení jeho majetkových poměrů a současně poukazuje na skutečnost, že nově požádal o osvobození od soudních poplatků. V této souvislosti odvolacímu soudu vytýká, že se „žádným způsobem nevypořádal s jeho podáním ze dne 5. listopadu 2014 (rozuměj s novou žádostí o osvobození od soudních poplatků), které bylo odvolacímu soudu doručeno dříve, než bylo usnesení odvolacího soudu ze dne 31. října 2014 doručeno účastníkům řízení, tj. dříve, než byl soud tímto rozhodnutím vázán.

Dovolatel požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a „věc vrátil zpět soudu prvního stupně k posouzení otázky, zda je dovolatel oprávněn k osvobození od soudního poplatku či nikoli“.

V průběhu dovolacího řízení (6. března 2015) žalobkyně změnila obchodní firmu na Kreuziger&Sobotik, s. r. o.; dovolací soud k této změně přihlédl při označení žalobkyně v záhlaví tohoto usnesení.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2013) se podává z

bodou 2., části první, článku II zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Dovolání druhého žalovaného je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., a to k řešení otázky dovolatelem otevřené, týkající se výkladu ustanovení § 170 o. s. ř. v souvislosti s „novou“ žádostí účastníka řízení o osvobození od soudních poplatků.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 170 o. s. ř. soud je vázán usnesením, jakmile je vyhlášen; nedošlo-li k vyhlášení, jakmile bylo doručeno, a není-li třeba doručovat, jakmile bylo vyhotoveno (odstavec 1). Usnesením, kterým se upravuje vedení řízení, není však soud vázán (odstavec 2).

Podle ustanovení § 211 o. s. ř. pro řízení u odvolacího soudu platí přiměřeně ustanovení o řízení před soudem prvního stupně, pokud není stanoveno něco jiného.

Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

Nejvyšší soud v první řadě předesílá, že již v usnesení ze dne 29. ledna 2014, sp. zn. 29 Cdo 4239/2013, uveřejněném pod číslem 49/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož nezmění-li se u účastníka (žadatele) poměry, ze kterých soud vycházel v usnesení, jímž zamítl jeho žádost o osvobození od soudních poplatků, nemůže účastník důvodně uplatnit obranu proti (následnému) usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, založenou na argumentaci, že předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků splňuje (srov. též např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. dubna 2015, sp. zn. 29 Cdo 1924/2014).

Zmíněný závěr se pak bez jakýchkoli pochybností uplatní i v poměrech projednávané věci, když druhý žalovaný přes opakovanou výzvu soudu prvního stupně soudní poplatek za odvolání neuhradil, ani nepožádal o osvobození o přiznání osvobození od soudních poplatků s tím, že v mezidobí se bez jeho zavinění zhoršily jeho majetkové poměry natolik, že oproti stavu, kdy byla jeho předchozí žádost o osvobození od soudních poplatků zamítnuta, mu aktuální majetkové poměry brání splnit poplatkovou povinnost.

Na výše uvedeném přitom není způsobila ničeho změnit ani skutečnost, že v době po vydání dovoláním napadeného rozhodnutí (a před jeho doručením účastníkům řízení), dovolatel o přiznání osvobození od soudních poplatků (opětovně) požádal.

Z ustanovení § 170 odst. 1 o. s. ř. je zjevné, že upravuje okamžik, od něhož je soud vázán usnesením (vyjma usnesení, jímž se upravuje vedení řízení). Tento účinek (vázanost usnesením) nastává okamžikem, kdy soud usnesení vyhlásil, nebylo-li usnesení vyhlášeno, okamžikem, kdy bylo doručeno, a není-li třeba je doručovat, okamžikem, kdy bylo vyhotoveno. To mimo jiné znamená, že nebylo-li usnesení dosud doručeno (ani jednomu z účastníků řízení nebo jiné osobě, které se podle zákona doručuje), může je soud změnit nebo zrušit (srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I. § 1 až 200za. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str.1142-1143).

Shora popsanou „možnost“ soudu změnit nebo zrušit usnesení, jímž (dosud) není vázán, však v žádném případě nelze vykládat jako „povinnost“ soudu „korigovat“ již vydané usnesení.

V poměrech projednávané věci tak (opožděný) návrh na přiznání osvobození od soudních poplatků nemůže být důvodem pro to, aby odvolací soud změnil (nebo zrušil) rozhodnutí, jímž potvrdil usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

Nad rámec shora uvedeného pak Nejvyšší soud dodává, že dovolatelem uváděné „změny“ v jeho majetkové situaci by ostatně ani nebyly důvodem pro to, aby otázka jeho poplatkové povinnosti byla řešena jinak.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)